

ЕКОНОМІЧНІ ТА ДЕМОГРАФІЧНІ ПРОБЛЕМИ В УКРАЇНІ: НАСЛІДКИ ВІЙНИ

С. В. МАРКОВА докт. екон. наук, професор кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,

Запорізького національного університету, м. Запоріжжя, Україна

І. Є. МАРКОВ, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету менеджменту

Запорізького національного університету, м. Запоріжжя, Україна

Війна росії з Україною є найстрашнішою у Європі з часів Другої світової війни. У 2014 році Росія порушила післявоєнну систему безпеки Європи після анексії АР Криму, проголошення ЛНР та ДНР на території Східної України, а у лютому 2022 році розпочала широкомасштабне вторгнення в Україну. Населення буде змушене жити в умовах турбулентного середовища, зниження народжуваності, старіння нації, «віддік мізків», загальний спад економіки та обмеження кількості робочих місць, що призведе до масових заворушень та незадоволення українців [1]. В той же час, кількість населення, що втекла з України у разі нашої перемоги вся не повернеться на батьківщину, що також спричинить у майбутньому призведе до спаду певних сфер економіки (освіта, сфера розваг, харчова промисловість та інші). Населення України – економічний важіль стабільності та розвитку нашої держави у майбутньому: працюючи в країні, споживаючи різні блага, сплачуючи податку до бюджету країни. Така постійна фінансова підтримка – необхідний та важливий внесок кожного українця задля становлення та розбудови нашої України. Отже, для того, щоб зменшити негативні наслідки війни щодо зменшення та відтоку населення з країни потрібно чітко розробити та сформувати програму дій щодо повернення, стимулювання та зацікавлення українців повернутися на батьківщину задля її економічної розбудови та процвітання. Втрати активів бізнесу становлять щонайменше 9,9 млрд дол і продовжують зростати – це третя за величиною стаття збитків інфраструктури. В розрізі галузей найбільше постраждала металургія. Загалом від початку війни пошкоджено або зруйновано щонайменше 412 підприємств, з яких 64 – це великі та середні підприємства. Очікується, що це число може бути вищим, оскільки наразі відсутня повна інформація про стан українських підприємств, що знаходяться на тимчасово окупованих територіях [2].

Таблиця 1 – Підприємства, що найбільше постраждали від війни [2]

Назва	Активи	Дохід	К-сть працівників	Профіль
Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча	1,9 млрддол	77,2 млрдгрн	15 тис	Чавун, прокат зі сталі
Азовсталь	1,4 млрддол	50,6 млрдгрн	10,7 тис	Чавун, сталь, прокат зі сталі
Антонов	385 млндол	7,5 млрддол	9 тис	Авіап перевезення, авіабудування

Кременчуцький НПЗ	374 млрдол	34 млрдгрн	3 тис	Виробництво нафтопродуктів
Авдіївський коксохімічний завод	343 млрдол	16,5 млрдгрн	4 тис	Кокс доменний для металургії
Одеський нафтопереробний завод	171 млрдол	-	500	Виробництво нафтопродуктів
Київський завод Coca-Cola	150 млрдол	7,1 млрдгрн	1300	Виробництво напоїв
Зоря-Машпроект	137 млрдол	3,5 млрдол	8500	Важке машинобудування
Монделіс Україна	104 млрдол	7,2 млрдгрн	900	Кондитерські вироби

За оцінками, близько 13 мільйонів українців залишили свої домівки, тікаючи від війни в інші регіони України або за кордон. Чисельність населення України постійно скорочується, так за останні 20 років майже на 8 млн. осіб (2000 р. 49429,8 тис. осіб, 01.01.2021 – 41588,4 тис. осіб) (рис. 1). До основних причин такої ситуації відносять економічні, соціальні та фізіологічні, починаючи з 2019 року додається ще наслідки COVID-19, а з початком повномасштабного вторгнення росії у лютому 2022 року – військові, людські втрати населення України.

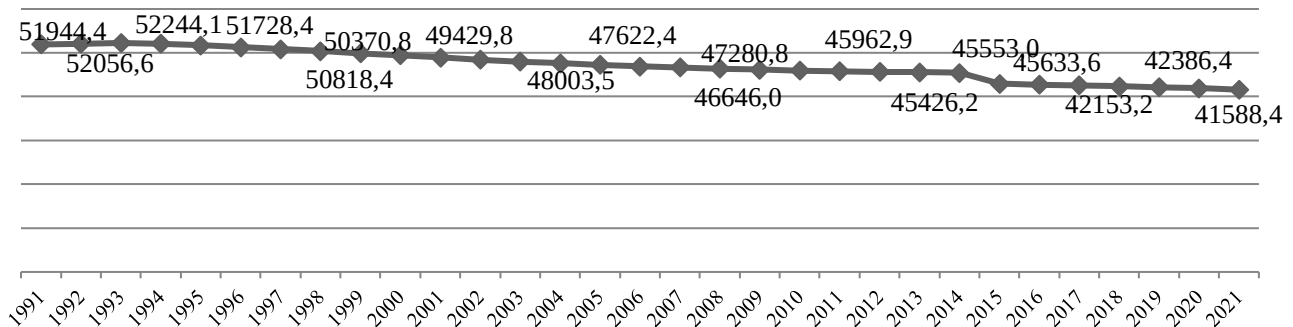

Рисунок 1.– Чисельність населення України 1991-2021 рр., тис. осіб[3]

Офіційні дані у 2022 році свідчать що чисельність населення України на 01.01.2022 років 41 167,3 у наступному місяці 01.02.2022 41130,4 осіб, тобто згідно офіційних даних за два місяці спостерігалися тенденції до зниження чисельності населення.

За період незалежності в Україні народилося 13,3 млн дітей. У цілому рівень народжуваності з 1991 року знизився вдвічі: в 1991-му народилося 630,8 тисячі дітей, у 2019-му – 308,8 тисячі. Рівень народжуваності почав падати після 2013 року, в середньому народжується близько 400 тисяч малюків на рік.

Отже, демографічна картина в Україні й так була не райдужною. А війна її значно погіршила. Тому нам потрібно вже зараз думати та шукати шляхи вирішення цього питання, розробляти план рішень та першочергових дій. І тут мають працювати як медичні установи, так і держава.

Література:

1. Трудові ресурси як фактор економічного розвитку держави. Бібліотека URL: BukLib.net (дата звернення: 20.11.2022).
2. Демографічна трагедія України: другий голодомор? Економічна правда. URL: epravda.com.ua (дата звернення: 20.12.2022).

3. Народжуваність в Україні 2022 - статистика пологових будинків і коли буде демографічний вибух | РБК Україна. URL: rbc.ua (дата звернення: 20.12.2022).